

WCZESNE ODŁĄCZANIE PROSIĄT OD MACIORY

LEON LASSOTA i JERZY TABISZEWSKI

Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN — Bydgoszcz
i Zootechniczny Zakład Doświadczalny — Kołuda Wielka

W krajach Europy zachodniej i Północnej Ameryki w ostatnim dziesięcioleciu wczesne odłączanie prosiąt od maciory zyskało bardzo wielu zwolenników, według których metoda ta daje liczne korzyści zarówno ekonomiczne jak i hodowlane.

W celu zaadaptowania tej metody do naszych warunków przeprowadzono doświadczenie w Zootechnicznym Zakładzie Doświadczalnym Kołuda Wielka na dwóch miotach, w okresie od 3 września do 15 października 1958 r. Prosięta odłączono od macior w wieku 3 tygodni. Obydwa mioty dzielono na dwie części i żywiono przez dwa lub trzy tygodnie mieszankami o różnym zestawie pasz, a następnie wszystkie prosięta, zachowując podział na grupy żywiono jedną mieszanką. Pierwszy miot żywiono mieszanką Ia i Ib przez 21 dni, a następnie mieszanką II. Prosięta z drugiego miotu otrzymywały mieszankę Ia i Ib przez 15 dni, a potem również mieszankę II.

Skład mieszanek był następujący:

	Mieszanka Ia	Mieszanka Ib
Sruta z jęczmienia	150 g	150 g
Cukier	100 g	100 g
Mleko pełne w proszku	150 g	150 g
Mleko chude w proszku	300 g	50 g
(produkcji krajowej otrzymywane metodą walcową)		
Mączka sojowa	200 g	400 g
Drożdże pastewne suszone	30 g	30 g
Mączka rybna	50 g	100 g
Kreda szlamowana	2 g	2 g
Fosforan wapniowy	6 g	12 g
Sól	5 g	5 g
Pepsyna	—	5 g

Na 1 kg mieszanki

Siarczan żelaza	100 mg	100 mg
Siarczan manganu	90 mg	90 mg

Siarczan miedzi	7 mg	7 mg
Siarczan cynku	7 mg	7 mg
Chlorek kobaltu	2,3 mg	2,3 mg
Jodek potasu	5 mg	5 mg
Penicylina	20 mg	20 mg
Aureomycyna	20 mg	20 mg
Kwas foliowy	0,5 mg	0,5 mg
Kwas nikotynowy	50 mg	50 mg
Multiwitamina	4 tabletki	4 tabletki

Mieszanka II

Śruta jęczmienna	300 g
Śruta owsiana z odsianą łuską	100 g
Cukier	150 g
Mleko chude w proszku	150 g
Mączka sojowa	200 g
Mączka rybna	30 g
Drożdże suszone	30 g

Dodatki soli mineralnych witamin i antybiotyków jak w mieszance Ia. Skład chemiczny mieszanek podano w tabeli 1.

Tabela 1

Skład chemiczny mieszanek (w %)

Nazwa paszy	Sucha masa	Popiół	Ekstrakt eterowy	Włókno	Białko ogólne	Węglowodany
Mieszanka Ia	91,25	6,06	3,28	1,57	28,05	52,29
„ Ib	90,54	6,60	4,13	2,33	33,37	44,11
„ II	89,31	6,26	2,09	2,04	22,53	56,39

Prosięta były żywione grupowo. Mieszankę zadawano w korytkach. Przez dwa tygodnie prosięta otrzymywały przegotowaną wodę, w następnych nie przegotowaną. Spożycie paszy określano codziennie. Prosięta ważono indywidualnie co tydzień przez dwa kolejne dni, przyjmując do obliczeń średnie z dwóch wagań. Prosięta z obydwóch grup pierwszego miotu korzystały z wybiegu zielonego, porośniętego skąpym, starym porostem. Prosięta z drugiego miotu korzystały z wybiegu nie porośniętego roślinnością.

W pierwszych dwóch tygodniach doświadczenia u niektórych prosiąt z obu miotów występowała biegunka, która została szybko zlikwidowana przez zastosowanie preparatu sporządzonego wg. recepty prof. Domańskiego. W następnych tygodniach wychów przebiegał bez zakłóceń.

Przyrosty żywej wagi, spożycie i wykorzystanie paszy podane jest w tabelach 2—5. Prosięta z pierwszego miotu przez dwa tygodnie jadły mieszankę b, niechętnie. Niskiemu spożyciu odpowiadały b. niskie przyrosty. W następnych tygodniach spożycie paszy i przyrosty były zadawa-

Tabela 2

Przyrosty żywej wagi, spożycie i wykorzystanie paszy
(Prosięta z I miotu — mieszanka Ia i II) (średnie dla 6 sztuk)

Okres (tydzień)	Żywa waga		Przyrost żywej wagi	Spożycie w okresie			Zużycie na 1 kg przyrostu ż. w.		
	początkowa	końcowa		mieszanki pasz treści- wych	suchej masy	białka ogól- nego suro- wego	mieszanki pasz treści- wych	suchej masy	białka ogól- nego suro- wego
1 (4) w okresie	5,07	6,08	1,01	0,650	0,593	0,182	0,644	0,587	0,180
w okresie	6,08	6,55	0,47	1,900	1,734	0,533	4,043	3,689	1,134
2 (5) za dwa okresy	5,07	6,55	1,48	2,550	2,327	0,715	1,723	1,572	0,483
w okresie	6,55	8,90	2,35	3,467	3,164	0,972	1,475	1,346	0,414
3 (6) za trzy okresy	5,07	8,90	3,83	6,017	5,491	1,688	1,571	1,434	0,441
w okresie	8,90	11,82	2,92	5,450	4,867	1,228	1,866	1,667	0,421
4 (7) za cztery okresy	5,07	11,82	6,75	11,467	10,358	2,916	1,699	1,535	0,432
w okresie	11,82	15,32	3,50	6,283	5,611	1,416	1,795	1,603	0,405
5 (8) za pięć okresów	5,07	15,32	10,25	17,750	15,969	4,332	1,732	1,558	0,423

Tabela 3

(Prosięta z I miotu — mieszanka Ib i II) (średnie dla 6 sztuk)

1 (4) w okresie	5,05	5,98	0,93	0,617	0,559	0,206	0,663	0,601	0,222
w okresie	5,98	6,20	0,22	1,750	1,584	0,584	7,955	7,200	2,655
2 (5) za dwa okresy	5,05	6,20	1,15	2,367	2,143	0,790	2,058	1,863	0,687
w okresie	6,20	7,50	1,30	2,217	2,007	0,740	1,705	1,544	0,569
3 (6) za trzy okresy	5,05	7,50	2,45	4,583	4,149	1,529	1,871	1,693	0,624
w okresie	7,50	10,00	2,50	3,900	3,483	0,879	1,560	1,393	0,352
4 (7) za cztery okresy	5,05	10,00	4,95	8,483	7,632	2,408	1,714	1,542	0,486
w okresie	10,00	13,68	3,68	5,867	5,240	1,322	1,594	1,424	0,359
5 (8) za pięć okresów	5,05	13,68	8,63	14,350	12,872	3,370	1,663	1,492	0,432

lające. Prosięta z drugiego miotu jedynie w pierwszym tygodniu niechętnie jadły mieszankę. W następnych zaś jadły ją z apetytem.

Mieszanka Ib, zawierająca więcej mączki sojowej i mączki rybnej była zapewne mniej smaczna i miała specyficzny zapach tych pasz.

Mieszanka Ia była chętniej zjadana przez prosięta niż mieszanka Ib i była przez nie lepiej wykorzystywana.

Prosięta z pierwszego miotu odłączone przy niższej wadze żywej osiągnęły w wieku 8 tygodni niższe żywe wagi niż prosięta chowane do ośmiu tygodni przy maciorze. (Średnia z 13 miotów odłączonych w tym

Tabela 4

Przyrosty żywej wagi, spożycie i wykorzystanie paszy
(Prosięta z II miotu — mieszanka Ia i II) (średnie dla 6 sztuk)

Okres (tydzień)	Żywa waga		Przyrost żywej wagi	Spożycie w okresie			Zużycie na 1 kg przyrostu ż. w.		
	początkowa	końcowa		mieszanki pasz treści- wych	suchej masy	białka ogól- nego suro- wego	mieszanki pasz treści- wych	suchej masy	białka ogól- nego suro- wego
1 (4) w okresie	5,83	5,77	-0,06	0,950	0,867	0,266			
w okresie	5,77	8,23	2,46	2,650	2,418	0,743	1,077	0,983	0,302
2 (5) za dwa okresy	5,83	8,23	2,40	3,600	3,285	1,010	1,500	1,369	0,421
w okresie	8,23	11,18	2,95	4,300	3,850	0,995	1,458	1,305	0,337
3 (6) za trzy okresy	5,83	11,18	5,35	7,900	7,135	2,005	1,477	1,334	0,375
w okresie	11,18	14,15	2,97	6,133	5,477	1,382	2,065	1,844	0,465
4 (7) za cztery okresy	5,83	14,15	8,32	14,033	12,612	3,387	1,687	1,516	0,407
w okresie	14,15	17,05	2,90	6,583	5,879	1,483	2,270	2,027	0,511
5 (8) za pięć okresów	5,83	17,05	11,22	20,617	18,491	4,870	1,838	1,648	0,434

Tabela 5

(Prosięta z II miotu — mieszanka Ib i II) (średnie dla 5 sztuk)

1 (4) w okresie	5,66	5,68	0,02	0,980	0,887	0,327			
w okresie	5,68	7,68	2,00	2,160	1,956	0,721	1,080	0,978	0,360
2 (5) za dwa okresy	5,66	7,68	2,02	3,140	2,843	1,048	1,554	1,407	0,518
w okresie	7,68	10,70	3,02	3,720	3,327	0,877	1,232	1,102	0,290
3 (6) za trzy okresy	5,66	10,70	5,04	6,860	6,170	1,925	1,361	1,224	0,382
w okresie	10,70	13,55	2,85	5,800	5,180	1,307	2,035	1,818	0,459
4 (7) za cztery okresy	5,66	13,55	7,89	12,660	11,350	3,232	1,605	1,439	0,410
w okresie	13,55	16,14	2,59	6,100	5,448	1,374	2,355	2,103	0,531
5 (8) za pięć okresów	5,66	16,14	10,48	18,760	16,798	4,606	1,790	1,603	0,440

samym okresie w ZZD Kołuda Wielka wynosiła 16,32 kg). Prosięta z drugiego miotu żywnie początkowo mieszanką Ib, miały również niższe żywe wagi, natomiast prosięta żywnie początkowo mieszanką Ia ważyły więcej niż prosięta chowane sposobem tradycyjnym.

Doświadczenie przeprowadzone na małej ilości sztuk wymaga powtórzenia na liczniejszym materiale. Pasze użyte do przyszyłych doświadczeń powinny być granulowane, co umożliwi zastosowanie tańszych składników używanych do mieszanek, zmniejszy hygroskopijność paszy, a tym samym zwiększy jej trwałość.